

HET MEDISCH DOSSIER VAN **THE BEATLES**

Ze zijn al decennialang uit elkaar, er leven er nog maar twee, en toch spreken ze nog altijd tot de verbeelding; John, Paul, George en Ringo, ofwel The Beatles. Voormalig Arts en Auto-hoofdredacteur Flip Vuijsje verdiepte zich vijftig jaar na verschijning van hun debuutsingle in hun medische geschiedenis.

Toen John Lennon, Paul McCartney, George Harrison en Pete Best eind mei 1962 in Liverpool terugkeerden van zes weken Hamburg, moesten ze meteen naar de dokter. Hamburg was het centrum van de Duitse seksindustrie, en voor de vele Engelse rock 'n' roll-bands die daar in het uitgaanskwartier emplooi vonden, was deze havenstad een smorgasbord van gratis seks – populair als deze vrolijke en lichtelijk exotische jongens waren bij zowat de complete vrouwelijke beroepsbevolking van de Reeperbahn en omstreken. Tegen de prijs, dat wel, van steeds weer een besmetting met gonorrhoe.

Deze keer, kort voordat in oktober 1962 hun debuutsingle *Love Me Do* zou uitkomen, vormde die soa voor The Beatles een delicaat probleem dan bij eerdere gelegenheden. Hun nieuwe manager Brian Epstein beseftte dat ze op dit punt in hun loopbaan gebaat waren bij een imago van keurige jongens, type ideale schoonzoon. Uiterste discretie was dus geboden. Gelukkig deed Epsteins advocaat veel huwelijkszaken, zodat die permanent een team paraat had staan van venerologen met een slot op de mond.

Trommelen

Kort voordat die eerste single uitkwam, werd drummer Pete Best uit The Beatles gezet en ingewisseld voor Liverpools beste rock 'n' roll-drummer van dat moment. Hiermee kreeg de band zijn klassieke samenstelling van 'John, Paul, George

en Ringo', die niet meer zou veranderen totdat The Beatles in 1970 ruziënd uiteenvielen.

Van de vier Beatles heeft, als we vijftig jaar later terugkijken, Ringo Starr het grootste 'medisch dossier'. Al voor zijn zevende verjaardag begon een lange reeks gezondheidsproblemen. Een blindedarmontsteking werd zelfs buikvliesontsteking, en na dagen in coma te hebben gelegen, volgde een heel langzaam herstel. Op zijn twaalfde kreeg hij tuberculose, waarna een lang verblijf in een kindersanatorium even buiten Liverpool volgde. De medische staf hier had als beleid het aanmoedigen van als therapeutisch vermomde activiteiten die in werkelijkheid recreatief waren bedoeld. Zoals meedoen met de 'hospital band' – en Ringo koos ervoor om te gaan trommelen.

Later zou Ringo nog een keer kort ziek worden, door een aanval van laryngitis en keelontsteking, net voordat The Beatles vertrokken voor een tournee waarin ze, in de zomer van 1964, voor de enige keer ook Nederland aandeden. Dus moesten de concertgangers in de groentenvailinghal in Blokker en de duizenden die The Beatles toejuichten bij hun rondvaart door Amsterdam, genoeg nemen met invaldrummer Jimmy Nicol.

In april 1979 belandde Ringo Starr acuut in een ziekenhuis in Monte Carlo, vanwege ingewandscomplicaties na jarenlang drugs- en alcoholgebruik, en werd een deel van zijn darm

verwijderd. Tegenwoordig leeft Ringo helemaal gezond. Hij brengt nog regelmatig nieuwe albums uit en gaat op tournee met zijn 'All-Starr Band' van bevriende collega's.

Tandarts

Paul McCartney is tot op de dag van vandaag kerngezond, en nog altijd actief met grote tournees en stadionvullende optredens. Indirect kreeg hij wel te maken met ziekte en dood. In 1998 overleed, pas 56 jaar oud, Linda McCartney, geboren Eastman, de Amerikaanse met wie Paul in 1969 trouwde en met wie hij drie kinderen kreeg. Doodsoorzaak was borstkanker – dezelfde kwaal die eerder Pauls moeder Mary had gevelde, toen hij zelf net veertien jaar oud was. Mary

McCartney, een toegewijd verpleegkundige en vroedvrouw, had voor haar oudste zoon een toekomst als arts in gedachten.

Ook in John Lennon is mogelijk een medisch professional verloren gegaan. Over zijn mentoren op school zei hij eens: "Most of the time they were trying to beat me into being a fuckin' dentist or teacher." Ook dit zou anders lopen, maar wél was het een tandarts die zijn leven een beslissende wending gaf. In juli 1965 bezochten John en George een dinner party van de Londense celebrity dentist John Riley, die stiekem LSD in hun koffie deed. Lysergic acid diethylamide was toen nog niet verboden, en werd gebruikt als experimenteel geneesmiddel voor alcoholisten en als waarheidsserum >

The Beatles will see you now

In de vroege 'Beatlemania'-jaren werden de leden van de band voortdurend geconfronteerd met de mythe dat zij over genezende krachten beschikten. Zieken en invaliden werden overal op hen afgestuurd, om op magische wijze door een Beatle te worden aangeraakt. Tijdens hun eerste Britse tournees in 1963 werd steevast de eerste rij in de

zaal ingenomen door gehandicapte en misvormde kinderen.

Een kind dat probeerde mee te klappen maar zich in zijn eigen gezicht sloeg of kinderen die zichzelf onderkwijlden, waren vaak het enige wat The Beatles van hun publiek zagen. Ouders brachten hun kinderen na afloop zelfs naar de kleedkamers, en lieten ze daar alleen

achter bij de band. The Beatles kregen hier zo genoeg van dat John Lennon zich op het podium bij wijze van parodie quasi-spastisch ging bewegen. Uiteindelijk besloot manager Brian Epstein dat het afgelopen moest zijn. Vanaf toen werd altijd nee geantwoord, op verzoeken van ouders maar ook van hele ziekenhuisafdelingen.

> voor criminele psychopaten. Ook was het een favoriete recreational drug in het hippietijdperk in de tweede helft van de jaren zestig.

Voor John en George luidde dat feestje bij hun tandarts een nacht in van afwisselend prettige en angstaanjagende hallucinaties. Die eerste keer kreeg nog veel herhalingen, ook bij de andere twee Beatles. Veel van hun meest fameuze werk, zoals het album *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band* uit 1967, is geïnspireerd door hun LSD-gebruik.

Gitaarspel

De eerste keer dat John Lennon in het ziekenhuis belandde, was ook meteen de laatste. Op de avond van 8 december 1980 werd hij voor de Dakota Building in New York, waar hij met zijn tweede vrouw Yoko Ono woonde, opgewacht door een jongeman die hem vier kogels in de rug schoot. Twee politieauto's waren snel ter plekke, een daarvan bracht John naar Roosevelt Hospital in West 59th Street. Onderweg kon John nog 'Yeah' antwoorden op de vraag of hij John Lennon was. In het ziekenhuis zag dokter Stephan Lynn meteen dat de toestand hopeloos was. Er werd nog geprobeerd om John te reanimeren, maar om 11.15 werd hij dood verklaard. Dokter Elliott M. Gross, chief medical examiner van het ziekenhuis, concludeerde na autopsie dat "Shock and loss of blood", de doodsoorzaak was. "No one could have lived more than a few minutes with such injuries."

John Lennons eerdere ziekenhuiservaringen waren ook al niet positief. In april 1963, bij de geboorte van Julian, zoon van John en zijn eerste vrouw Cynthia, was het ziekenhuis zo onnadankend om Cynthia in een kamer te leggen die slechts door een glazen wand was afgescheiden van de grote kraamzaal. John was op tournee en

toen hij na een week afwezigheid werd herenigd met zijn vrouw en voor het eerst zijn zoontje zag, gebeurde dit voor een nieuwsgierig meestarend publiek van patiënten en medische staf. En twaalf jaar later, bij de gecompliceerde geboorte van John en Yoko Ono's zoontje Sean in een ziekenhuis in New York, werd John tijdens het lange en bezorgde wachten aanhoudend lastiggevallen door personeel dat zijn hand wilde schudden of om zijn handtekening vroeg.

Maar dit was kinderspel vergeleken met wat later George Harrison overkwam. Ook de jongste Beatle kende nooit gezondheidsproblemen, totdat zomer 1997 na verwijdering van een gezwel in zijn nek kanker werd vastgesteld. Na aanvankelijk herstel bleek in 2001 dat het einde onafwendbaar was. In maart werd een longtumor verwijderd, waarna behandeling in een oncologische kliniek in Zwitserland volgde, en een laatste fase van radiotherapie in Los Angeles. Hier overleed George Harrison op 29 november 2001, met als doodsoorzaak 'metastatic non-small lung cancer' vergezeld van 'head and neck squamous cell carcinoma'.

Kort daarvoor was George nog experimenteel bestraald in Staten Island University Hospital bij New York. In 2004 diende zijn weduwe Olivia een aanklacht in tegen een lid van het medisch team. Deze arts kwam met zijn zoontje naar het huis waar de Harrisons verbleven, waar hij George, die er toen al erg slecht aan toe was, het gitaarspel van zijn zoontje liet aanhoren. Na George's weigering om ook nog zijn handtekening op de gitaar te zetten ("I do not even know how to spell my own name anymore"), zou de arts hebben gezegd: "Come on, you can do this", een pen in George Harrisons hand hebben geduwd en hem zo zijn naam op de gitaar hebben laten zetten. <

Verloting boek

Flip Vuijsje schreef *John, Paul, Keith & Mick, The Beatles en The Rolling Stones, samen in één verhaal*. Dit boek, dat voor het eerst het gezamenlijke verhaal vertelt van twee bands die de wereld veranderden, verschijnt in de loop van september. Prijs € 14,95, Uitgever Nieuw Amsterdam. De redactie mag 5 exemplaren verloten. Wilt u kans maken op dit boek, laat het ons weten via www.artsenauto.nl/Beatles-Stones. Reageren kan t/m 30 september.

Doctor Robert

Ring my friend, I said you call Doctor Robert

Day or night he'll be there any time at all, Doctor Robert

Zo begint het enige nummer van The Beatles met een medisch thema. *Doctor Robert*, geschreven door John Lennon & Paul McCartney, verscheen op het album *Revolver* in oktober

1966 en gaat over een arts met kennelijk ongelimiteerde talenten die altijd voor ieder-

een klaarstaat. *Take a drink from his special cup*, wordt veelzeggend geadviseerd, want *no one can succeed like Doctor Robert*.

Over wie precies model heeft gestaan voor Doctor Robert bestaan uiteenlopende lezingen. De meest genoemde kandidaten zijn Max Jacobson (bijnaam 'Dr. Feelgood') en Robert Freymann. Beiden controversieel

arts in New York met veel celebrity-patiënten. Beiden bekend om hun specialiteit van het injecteren van een mix van vitaminen en (verboden) amfetaminen. En beiden dus in staat, zoals John Lennon zingt, om van iemand *a new and better man* te maken. Waarbij onduidelijk is of dit bedoeld was als oprechte aanbeveling of als kritische persiflage.